

Politiški pregled.

* **Državnozbornske voltve** se vrše, kakor je sedaj definitivno določeno, dne 14. maja t. l., ožje pa dne 23. istega meseca.

* **Prihodnja avstrijska poslanska zbornica** bo v bodoče štela 516 poslancev, in sicer jih bo pripadalo: Češki 130, Galiciji 106, Dolenje Avstrijski 64, Moravski 49, Štajerski 30, Tirolski 25, Gornje Avstrijski 22, Šleziji 15, Bukovini 14, Kranjski 12, Dalmaciji 11, Koroški 10, Solnograški 7, Istri 6, Goriški 6, Trstu 5 in Predarelski 4 poslanci.

* **Pomorska moč Avstrije in Italije.** Avstrijsko vojno brodovje šteje 23 ladij, 57 torpedovk, 2 podmorski ladji, 345 srednjih in lahkih topov in 13.250 mož posadke. — Italija ima skupno 52 ladij, 58 torpedovk in 14 podmorskih ladij. Vse ladje imajo 180 velikih, 600 srednjih in 1300 lahkih topov ter 25.500 mož posadke. — Dasi trdijo, da so naši pomorščaki bolj izvežbani kot italijanski — vendar za slučaj pomorske bitke naša država, kakor razvidno, ni še dosti močna.

* **Načrt volilne reforme v Trstu.** Predsedstvo tržaškega dež. zbora je izdelalo načrt volilne reforme za občinski zastop, oziroma deželni zbor. Sestavljen je tako, da hoče Slovence spraviti ob vsako zastopstvo. Ta načrt bo predložen tržaškemu dež. zboru takoj, ko se snide.

* **Razglas nemške socialno-demokratske stranke.** „Vorwärts“ objavlja razglas nemške socialno-demokratske stranke. Socialisti — pravi — so začas poraženi, niso pa docela premagani. Socialni demokratje, ki so v sedanjem volilnem boju narasli za 250.000 glasov, ne pozdravljajo cesarja s klicom: Ave Caesar, morituri te salutant, ampak gredo neustrašeno naprej. Razglas navaja sledeče vzroke poraza: Štrajki, ki jih je bilo preveč, so delavce potrlji, mali kmetje so zaradi agitacije agrarcev zapustili socialno demokracijo, kancler sam je posegel v boj, kolonialna politika je upijala meščane. Vrhutega je bila socialna demokracija preveč optimistična; škodovali so ji tudi notranji boji.

* **Šolski štrajk na Poznanjskem.** Iz Poznanja poročajo: Zaradi šolskega štrajka je vlada mnogim občinam odvzela državno podporo, tako da morajo mnoge plačevati 250 odstotkov šolskih davkov. Šestinsdeset očetov štrajkujočih otrok v Hohenzalu in okolici je sodišče obsodilo v globo, ker so njihovi otroci zamudili nastopiti kazni, v katere so bili obsojeni zaradi tega, ker niso hoteli prisostvovati nemškemu šolskemu pouku. Obsojeni so vložili priziv, ki ga je pa više sodišče zavrnilo. — Iz Toruna poročajo: „Doslje je bilo 12 duhovnikov obsojenih na podlagi kancelparagrafa na 11 mesecev in šest tednov ječe, oziroma trdnjavskega zavora. Zaradi ščuvanja k neposlušnosti sta bila obsojena dva duhovnika in deset urednikov v globo v skupnem znesku 7080 mark. Pet drugih urednikov in neka druga oseba so bile obsojene v ječo 23 mesecev in dveh tednov. — „Kuryer Poznanjski“ poroča, da je bil njegov odgovorni urednik Ziolkowski obsojen v globo 2250 mark, ker je priobčil več člankov o šolskem štrajku. Proti njemu je zaradi šolskega štrajka naperjenih še šest kazenskih razprav.

* **Bolgarska svoboda.** Bolgarska vlada je prepovedala vsemu učiteljstvu, da se ne sme udeleževati političnega življenja. To je lep čin svobodne države! Pri naših razmerah bi tudi gotovim krogom bilo ljubo, da bi avstrijskemu učiteljstvu naklonili tako moderno dobroto. Pa menda se pri nas ne upajo storiti takega koraka, ker nismo več tako za zidom, kakor so bili naši predniki. — Knez Ferdinand pa si s takimi prepovedmi slabo utrja svoj prestol.

Vestnik.

V deželni šolski svet za Kranjsko sta poklicana kot zastopnika cerkve katehet Anton Kržič in profesor bogoslovja dr. Jožef Lesar, kot zastopnika učiteljstva pa ravnatelj ljubljanske realke, dr. Rudolf Junowicz in ravnatelj ljubljanskega učiteljskega, Anton Črnivec. Tako smo prišli srečno do tega, da nima ljudskošolsko učiteljstvo v deželni šolskem svetu nobenega zastopnika. Pod deželnim predsednikom Winklerjem je bil v deželni šolskem svetu nadučitelj Andrej Praprotnik, pod Heinom nadučitelj Janez Pezdíč, a pod sedanjim predsednikom

Schwarzem so ljudskošolsko učiteljstvo popolnoma prezrli, ker niso poklicali v to korporacijo niti Pezdíča več, niti koga drugega iz vrst ljudskošolskega učiteljstva. Vse ljudskošolsko učiteljstvo te in one narodnosti, tega in onega političnega mišljenja je zaradi tega preziranja skrajno užaljeno. Saj je vendar popolnoma jasno, da ne more koristiti in pravice ljudskošolskega učiteljstva v najvišji deželni šolski gosposki nihče zastopati bolje nego član tega stanu. Preden so predlagali to imenovanje, bi treba pomisliti, da ne kaže zapostavljati in prezirati vsega kranjskega ljudskošolskega učiteljstva, ki je gledalo doslej v deželni šolskem svetu nepristransko in pravično šolsko oblast, a mora priti sedaj do popolnoma drugačnega prepričanja, do prepričanja namreč, da ga tam prezirajo in smatrajo za manj vredno kasto, ki ni vredna, da bi imela o sklepih in odredbah nad lastno usodo tudi svojo besedo. Zakaj se je to zgodilo, ne vemo in si tudi tega ne moremo razlagati. Pričakujemo pa, da nam to postopanje pojasnijo z merodajne strani. Prosimo torej pojasnila!

Nekateri, oziroma mnogi učitelji in učiteljice so stanovsko tako nezavedni, da nimajo nobenega našega lista. O tem nam piše prijatelj: Dobi se celo učiteljice, ki komaj vedo, da eksistira „Tovariš“. To je skrajna mlačnost. Že mnogokrat je kateri izmed tovarišev vprašal, ali ima ta ali oni „Tovariša“. Da pridemo na jasno, bo potrebno, da napravimo izkaz tistih tovarišev in tovarišev, ki so tako malomarni ali nezavedni, da žive kot učitelji-divjaki. Ta izkaz naj se potem razširi med učiteljstvo, in spoznali bomo vse mlačneže in na podlagi te mlačnosti uravnali svoje postopanje.

Iz „Deželnega slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“. Odbor je imel 10. t. m. svojo drugo sejo. Najprvo se je razpravljalo o sklepih občnega zbora. Glede teh je bilo stavljenih več predlogov in izrečenih mnogo mnenj o načinu, kako bi nam bilo mogoče vendar enkrat priti do izboljšanja našega gmotnega stanja. Kadar se bode izvedelo mnenje nekaterih društev, se bode odbor takoj zopet posvetoval o tem najvažnejšem vprašanju. — V otroški varstveni odsek pri deželni vladi se izvoli predsednik Juraj Režek. — Vabilu Črnomeljkega učiteljskega društva k odkritju spominske plošče Ljudevitu Tomšiču na Vinici o Binkoštih se je ustreglo s tem, da se bodeta predsednik Juraj Režek in blagajnik Jakob Dimnik udeležila te slavnosti. — Pri tej priliki se je razgovarjalo o malomarnosti okrajnih učiteljskih društev nasproti deželnemu društvu. Pri vsaki priliki se zahteva to ali ono od deželnega društva, kar mu povzročuje denarne stroške; a mnogo društev nam še vsa leta ni poslalo ne vinarja društvenine, da sploh ne vemo ali so še pri našem društvu ali ne. Ta brezbriznost in malomarnost društev mora nehati. Gg. predsedniki in blagajniki okrajnih učiteljskih društev, storite vendar svojo dolžnost, ako hočete, da bode deželno društvo moglo delovati! Pošljite nam zaostalo in letošnjo društvenino!

Osebnost na Kranjskem. Učiteljica Evaldija Tavčarjeva je imenovana za provizorično učiteljico v St. Jerneju.

Tretji roditeljski večer na I. mestni šoli v Ljubljani bo dne 9. marca. Predaval bo tov. L. Jelenc o temi: „Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati“.

Kongres za varstvo otrok bo dne 18., 19 in 20. marca na Dunaju; v imenu mestne občine ljubljanske se bo vdeležil tega kongresa in z njim združene razstave tov. Jakob Dimnik.

Velike šolske počitnice. Razni listi so poročali, da prelože velike šolske počitnice na čas od 1. julija do 31. avgusta. Z Dunaja pa poročajo, da to ni res, ampak da ostanejo velike šolske počitnice, kakor so bile doslej. — Letošnje velikonočne počitnice se začno dne 24. marca.

Umrl je 10. t. m. v Cirkovcu pri Pragerskem tovariš Franc Starašina, star 24 let. R. i. p.! — V Volčah je umrla po dolgem trpljenju gospa Marija Ana Kenda, soproga tamkajšnjega nadučitelja. Iskala je ozdravljenja tudi v Ljubljani, našla pa rešitev iz svoje bolezni v smrti. N. p. v m.!

Sin — starejši od očeta. Prosimo, to ni šala, ampak gola resnica, saj tako pravi „Domoljub“, list, ki ga pišejo duhovniki! Tamkaj stoji (št. 7., str. 98), da je „Učit. Tovariš“ pravi pravcati sin „Slovenskega Naroda“. — Naš list izhaja že 47. leto, „Slovenski Narod“ pa 40. leto, torej je sin 7 let starejši od očeta! „Domoljubov“ pismar je moral imeti grozovitega pustnega mačka, da je napisal tako oslarijo. Sicer